

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Gweledigaeth, Amcanion a Pholisïau

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru

Rhagfyr 2019

Cyflwyniad	1
Gweledigaeth y Cynllun	2
Polisiâu Cyffredinol	4
Polisiâu i Gefnogi'r Sector	8

Cyflwyniad

Mae Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru yn cynnwys cyfres o **Amcanion** Cynllun sy'n cael eu cefnogi gan **bolisiau cyffredinol** a **pholisïau penodol i'r sector**.

Mae **polisiau cyffredinol** yn cynnwys y testunau canlynol:

- Gwarchod natur
- Ansawdd dŵr
- Defnydd cynaliadwy
- Morluniau
- Cymunedau arfordirol a thwf economaidd
- Effeithiau cronol
- Treftadaeth etc

ac maent yn cael eu trefnu yn unol â themâu Amcanion Morol Uwch y DU.

Mae **polisiau'r sector** yn benodol i'r sectorau amrywiol sy'n gweithredu yn ardal y cynllun.

Mae'r ddogfen hon yn rhoi trosolwg o amcanion a pholisïau Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru. Dylai gael ei ddefnyddio i ddeall yr amrywiaeth o destunau sy'n cael eu cynnwys yng Nghynllun Morol Cenedlaethol Cymru. Wrth ddefnyddio Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru naill ai wrth ddatblygu cynnig neu drwy'r awdurdodau cyhoeddus perthnasol yn gwneud penderfyniad sydd â'r potensial i effeithio ar ardal y cynllun, dylid cyfeirio at Gynllun Morol Cenedlaethol Cymru ei hun o ran y polisiau a'r testun cysylltiedig. Fel y nodir yng Nghynllun Morol Cenedlaethol Cymru, bydd deunydd a gwybodaeth ategol eraill hefyd ar gael i gefnogi gweithredu'r cynllun a dylid eu defnyddio fel y bo'n briodol.

Darparwyd y llun gan Croeso Cymru

Gweledigaeth y Cynllun

Mae moroedd Cymru yn lân, yn iach, yn ddiogel, yn gynhyrchiol ac yn fiolegol amrywiol:

- Trwy ddull sy'n seiliedig ar ecosystem, mae adnoddau naturiol yn cael eu rheoli'n gynaliadwy ac mae ein moroedd yn iach ac yn gydnerth, ac yn cefnogi economi gynaliadwy a ffyniannus.
- Trwy fynediad i'r amgylchedd morol a threftadaeth ddiwylliannol forol, a dealltwriaeth a mwynhad ohonynt, mae iechyd a llesiant yn gwella.
- Trwy Dwf Glas mae mwy o swyddi a chyfoeth yn cael eu creu sy'n helpu cymunedau arfordirol i ddod yn fwy cydnerth, ffyniannus a theg gyda diwylliant bywiog.
- Trwy ddefnyddio technolegau carbon isel yn gyfrifol, mae ardal forol Cymru yn gwneud cyfraniad cryf at ddiogelu ffynonellau ynni a chyflawni targedau allyriadau newid yn yr hinsawdd.

Darparwyd y llun gan Croeso Cymru

Amcanion y Cynllun

Thema HLMO	Amcan	
Cyffredinol	1	Hybu datblygu cynaliadwy yn ardal forol Cymru drwy gyfrannu at gyflawni nodau llesiant Cymru, gan sicrhau bod Adnoddau Naturiol yn cael eu Rheoli'n Gynaliadwy (SMNR) drwy ystyried effeithiau cronol yr holl ffyrdd o ddefnyddio'r amgylchedd morol.
Sicrhau economi forol gynaliadwy	2	Cyfrannu at economi ffyniannus yng Nghymru drwy hybu gweithgareddau economaidd gynhyrchiol a phroffidiol a busnesau cynaliadwy sy'n creu cyflogaeth hirdymor ar yr holl lefelau sgiliau.
	3	Cefnogi'r cyfle i ddatblygu adnoddau ynni adnewyddadwy morol yn gynaliadwy trwy sicrhau'r datblygiad cywir yn y lle cywir, gan helpu i gyflawni amcanion diogelwch ynni a lleihau allyriadau carbon y DU, gan roi ystyriaeth lawn i fuddiannau eraill a chydnerthedd ecosystemau.
	4	Darparu lle i gefnogi gweithgarwch economaidd yn awr ac yn y dyfodol drwy reoli amldefnydd, gan hybu cyfodolaeth rhwng gweithgareddau cydweddol, lliniaru gwrthdaro rhwng defnyddwyr a, lle bo modd, drwy leihau'r dadleoli ar weithgareddau presennol.
	5	Cydnabod gwerth sylweddol twristiaeth a hamdden arfordirol i economi a llesiant Cymru a sicrhau bod gweithgarwch o'r fath a'r potensial ar gyfer twf yn y dyfodol yn cael eu diogelu'n briodol.
Sicrhau cymdeithas gryf, iach a chyflawn	6	Helpu i ddatblygu cymunedau arfordirol sy'n fywiog, yn decach, yn ddiwylliannol ac yn ieithyddol neilltuol, yn gydlynus ac yn gydnerth.
	7	Hybu mwynhad a stiwardiaeth ar ein harfordir a'n moroedd a'u hadnoddau trwy hyrwyddo mynediad teg a diogel i amgylchedd morol cryf, gan ddiogelu a hyrwyddo tirweddau, morweddau ac asedau treftadaeth gwerthfawr.
	8	Gwella dealltwriaeth a galluogi camau gweithredu sy'n cefnogi'r broses o liniaru ac ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd.
Byw o fewn terfynau amgylcheddol	9	Helpu i ennill a chadw Statws Amgylcheddol Da (GES) a Statws Ecolegol Da (GeS).
	10	Diogelu, cadw, adfer a gwella bioamrywiaeth forol er mwyn atal a gwrthdroi ei dirywiad gan gynnwys helpu i ddatblygu a gweithredu rhwydwaith wedi'i reoli'n dda a'i gydgyssylltu'n ecolegol o Ardaloedd Morol Gwarchodedig a phoblogaethau cydnerth o rywogaethau cynrychioliadol, prin a bregus.
	11	Cynnal a gwella cydnerthedd ecosystemau morol a'r buddion y maent yn eu rhoi er mwyn bodloni anghenion cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol.
Hyrwyddo llywodraethu da	12	Cefnogi penderfyniadau cymesur, cyson ac integredig trwy weithredu polisiau blaengar trwy ddull rhagofalus ac ymaddasol o reoli moroedd Cymru sy'n cael ei arwain gan gynllun ac yn seiliedig ar risgiau.
Gwneud defnydd cyfrifol o dystiolaeth wyddonol	13	Datblygu sylfaen dystiolaeth forol hygyrch a rennir i hybu'r defnydd o dystiolaeth gadarn a darparu mecanwaith i gael gwell dealltwriaeth o nodweddion unigryw Ardal Forol Cymru a'r cyfleoedd y mae'n eu cynnig.

Polisiâu Cyffredinol

Polisi Cyffredinol GEN – Polisi Cynllunio

GEN_01: Polisi cynllunio

Mae rhagdybiaeth o blaid datblygu ardal y cynllun yn gynaliadwy er mwyn cyfrannu at gyflawni nodau llesiant Cymru.

GEN_02: Polisi cynllunio

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol ymdrin â pholisïau cynllunio morol perthnasol mewn ffordd gymesur, seiliedig ar risg wrth wneud penderfyniadau.

Polisi cyffredinol ECON – Sicrhau Economi Forol Gynaliadwy

ECON_01: Twf economaidd cynaliadwy

Anogir cynigion ar gyfer gweithgareddau sy'n gynaliadwy yn economaidd, yn enwedig os ydynt yn cyfrannu at:

- reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy gan gefnogi cydnertheddd ecosystemau;
- economi gryfach;
- cyfleoedd cyflogaeth ar gyfer cymunedau arfordirol yn benodol;
- amddiffyn a chreu cyflogaeth ar bob lefel sgiliau;
- cynnal cymunedau â dwysedd uchel o siaradwyr Cymraeg; a/neu
- drechu tlodi trwy gefnogi cymunedau arfordirol difreintiedig.

Darparwyd y llun gan Croeso Cymru

ECON_02: Cydfodolaeth

Dylai'r cynigion amlygu sut y maent wedi ystyried cyfleoedd ar gyfer cydfodoli â sectorau cydweddol eraill er mwyn optimeiddio gwerth yr ardal forol ac adnoddau naturiol morol a'r defnydd ohonynt.

Polisi cyffredinol SOC – Sicrhau Cymdeithas Gref, Iach a Chyfiawn

SOC_01: Mynediad i'r amgylchedd morol

Anogir cynigion sy'n cadw neu'n gwella mynediad i'r amgylchedd morol.

SOC_02: Llesiant cymunedau'r arfordir

Anogir cynigion sy'n cyfrannu at lesiant cymunedau arfordirol.

SOC_03: Digwyddiadau sy'n llygru'r môr

Dylai'r cynigion ddangos sut y maent yn lleihau'r perygl y gallant achosi digwyddiadau sy'n llygru'r môr neu gyfrannu atynt.

SOC_04: Yr Iaith Gymraeg a diwylliant Cymru

Anogir cynigion sy'n cyfrannu at hyrwyddo a hwyluso defnydd o'r Gymraeg a diwylliant Cymru.

SOC_05: Asedau hanesyddol

Dylai'r cynigion ddangos sut mae'r effeithiau posibl ar asedau hanesyddol a'u lleoliadau wedi'u hystyried a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi effeithiau niweidiol ar asedau hanesyddol a'u lleoliadau; a/neu
- b) leihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Mae cyfleoedd i wella asedau hanesyddol yn cael eu hyrwyddo.

SOC_06: Tirweddau dynodedig

Dylai'r cynigion ddangos sut mae'r effeithiau posibl ar y dibenion a'r rhinweddau arbennig sy'n sylfaen i ddynodi Parciau Cenedlaethol neu Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol wedi'u hystyried a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth):

- a) osgoi effeithiau niweidiol ar dirweddau dynodedig; a/neu
- b) leihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Anogir cyfleoedd i wella tirweddau dynodedig.

SOC_07: Morweddau

Dylai'r cynigion ddangos sut mae effeithiau posibl ar forweddau wedi'u hystyried a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi effeithiau niweidiol ar forweddau; a/neu
- b) leihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Anogir cyfleoedd i wella morweddau.

SOC_08: Gwrthsefyll newid a llifogydd arfordirol

Dylai'r cynigion ddangos sut maent yn gallu gwrthsefyll newid arfordirol a llifogydd yn ystod eu hoes.

SOC_09: Effeithiau ar newid arfordirol a llifogydd

Dylai'r cynigion ddangos sut maent yn gwneud y canlynol:

- osgoi effeithiau niweidiol sylweddol ar brosesau arfordirol; a
- lleihau'r perygl o newid arfordirol a llifogydd;

Anogir cynigion sy'n cyd-fynd â'r Cynllun/Cynlluniau Rheoli Traethlin perthnasol a'i bolisiâu/eu polisiâu.

SOC_10: Lleihau effeithiau'r newid yn yr hinsawdd

Dylai'r cynigion ddangos sut maent yn gwneud y canlynol, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi allyrru nwyon tŷ gwydr; a/neu
- b) leihau allyriadau ohonynt lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) eu lliniaru lle na ellir eu lleihau.

Pan nad oes modd osgoi, lleihau neu liniaru allyriadau nwyon tŷ gwydr sylweddol, mae'n rhaid i gynigion ar gyfer gweithgareddau sy'n cael eu rheoleiddio gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

SOC_11: Gwrthsefyll effeithiau'r newid yn yr hinsawdd

Dylai'r cynigion ddangos eu bod wedi ystyried effeithiau'r newid yn yr hinsawdd ac wedi cynnwys mesurau ymaddasu priodol, gan roi sylw i Asesiadau o Risgiau Newid Hinsawdd i Gymru.

Anogir cynigion sy'n cyfrannu at ymaddasu a/neu liniaru newid yn yr hinsawdd.

Polisi Cyffredinol ENV – Byw o fewn Terfynau Amgylcheddol

ENV_01: Ecosystemau morol cydnerth

Dylai'r cynigion ddangos sut mae effeithiau posibl ar ecosystemau morol wedi'u hystyried a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth):

- a) osgoi effeithiau niweidiol; a/neu
- b) leihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Anogir cynigion sy'n cyfrannu at ddiogelu, adfer a/neu wella ecosystemau morol.

ENV_02: Ardaloedd Morol Gwarchodedig

Dylai'r cynigion ddangos sut maent:

- yn osgoi effeithiau niweidiol ar Ardaloedd Morol Gwarchodedig unigol a chydlyniant y rhwydwaith cyfan;
- yn rhoi sylw i'r mesurau i reoli Ardaloedd Morol Gwarchodedig; ac
- yn osgoi effeithiau niweidiol ar safleoedd dynodedig nad ydynt yn rhan o'r rhwydwaith Ardaloedd Morol Gwarchodedig.

ENV_03: Rhywogaethau estron goresgynol

Dylai'r cynigion ddangos sut maent yn osgoi neu'n lleihau'r risg o gyflwyno a lledaenu rhywogaethau estron goresgynol.

Lle bo'n briodol, dylai cynigion gynnwys mesurau boddigolwch i leihau'r risg o gyflwyno a lledaenu rhywogaethau goresgynol estron.

ENV_04: Sbwriel morol

Dylai'r cynigion ddangos sut maent:

- yn osgoi cyflwyno sbwriel yn fwriadol i ardal y cynllun morol; a
- yn lleihau'r risg o ryddhau sbwriel yn ddamweiniol.

ENV_05: Sŵn tanddwr

Dylai'r cynigion ddangos eu bod wedi ystyried effeithiau sŵn sydd wedi'u creu gan bobl ar yr amgylchedd morol a'u bod, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) yn osgoi effeithiau niweidiol; a/neu
- b) yn lleihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) yn liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

ENV_06: Ansawdd aer a dŵr

Dylai'r cynigion ddangos eu bod wedi ystyried eu heffeithiau posibl ar ansawdd aer a dŵr a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi effeithiau niweidiol; a/neu
- b) leihau effeithiau niweidiol lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau niweidiol lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

ENV_07: Rhywogaethau a Chynefinoedd Pysgod

Dylai cynigion a allai effeithio ar ardaloedd neu gynefinoedd bwydo, bridio (gan gynnwys silio a meithrin) a mudo rhywogaethau pysgod a physgod cregyn allweddol sydd o bwysigrwydd masnachol neu ecolegol ddangos sut maent yn gwneud y canlynol, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi effeithiau niweidiol ar yr ardaloedd hynny; a/neu
- b) leihau effeithiau niweidiol lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau niweidiol lle na ellir eu lleihau;

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Polisi Cyffredinol GOV – Hyrwyddo Llywodraethu Da

GOV_01: Effeithiau cronol

Dylai'r cynigion ddangos eu bod wedi asesu effeithiau cronol posibl a dylent, yn nhrefn blaenoriaeth:

- a) osgoi effeithiau niweidiol; a/neu
- b) leihau effeithiau lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- c) liniaru effeithiau lle na ellir eu lleihau.

Os na ellir osgoi, lleihau neu liniaru effeithiau niweidiol sylweddol, mae'n rhaid i'r cynigion gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

Anogir cynigion sy'n cyfrannu at effeithiau cronol cadarnhaol.

GOV_02: Cydnawsedd trawsffiniol y cynllun

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol, wrth wneud eu penderfyniadau, ystyried y canlynol:

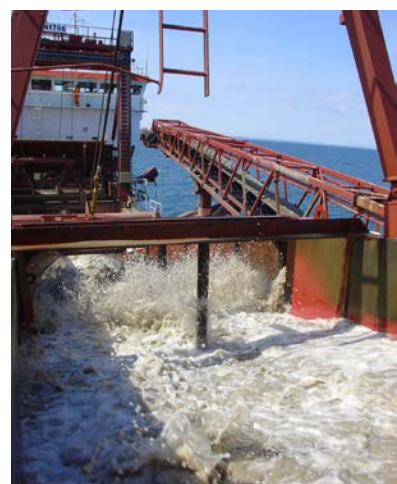
- unrhyw bolisi perthnasol mewn cynllun morol perthnasol;
- unrhyw bolisi perthnasol mewn cynlluniau datblygu daearol perthnasol neu ddogfennau cysylltiedig;
- y Polisi ar Adnoddau Naturiol;
- unrhyw gynllun (iau) llesiant lleol perthnasol (gan gynnwys yr asesiad llesiant lleol); a
- thystiolaeth mewn unrhyw Ddatganiad (au) Ardal perthnasol a luniwyd gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC).

Darparwyd y llun gan y Weinyddiaeth Amddiffyn

Darparwyd y llun gan Seafish

Darparwyd y llun gan Gymdeithas Cynhyrchwyr Agregau Morol Prydain

Polisi Cyffredinol SCI – Defnyddio Gwyddoniaeth Gadarn mewn Ffordd Gyfrifol

SCI_01: Defnyddio gwyddoniaeth gadarn mewn ffordd gyfrifol

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol wneud penderfyniadau trwy ddefnyddio tystiolaeth gadarn a dull cymesur sy'n seiliedig ar risg. Lle y bo'n briodol, dylent ddefnyddio'r egwyddor ragofalus ac ystyried cyfleoedd i ddefnyddio dulliau rheoli ymaddasol.

Polisiâu i Gefnogi'r Sector

Agregau

Amcan y Sector

Parhau i ddefnyddio adnoddau agregau morol ar gyfradd ac mewn lleoliadau sy'n diwallu ein hanghenion presennol ac yn y dyfodol trwy ddarparu ar gyfer cronfeydd wrth gefn digonol trwy drwyddedau hirdymor.

AGG_01a: Agregau (cefnogi)

Bydd cynigion ar gyfer echdynnu agregau newydd yn cael eu cefnogi, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau tunelledd, os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiâu cyffredinol perthnasol a pholisiâu diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

AGG_01b: Agregau (cefnogi)

Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon cysylltiedig eraill, i gydweithio i ddeall cyfleoedd:

- ar gyfer defnydd cynaliadwy o adnoddau naturiol agregau morol ehangach;
- diffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol ar gyfer agregau, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector agregau trwy gynllunio morol.

Dyframaeth

Amcan y Sector

Hwyluso datblygu dyframaeth mewn ffordd gynaliadwy yn nyfroedd Cymru, gan gynnwys hyrwyddo busnesau arloesol ym meysydd pysgod asgellog, pysgod cregyn ac algâu morol, a'r cadwyni cyflenwi cysylltiedig.

AQU_01a: Dyframaeth (cefnogi)

Bydd cynigion ar gyfer datblygiadau dyframaeth newydd yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

AQU_01b: Dyframaeth (cefnogi)

Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon cysylltiedig eraill, i gydweithio i ddeall cyfleoedd ar gyfer defnyddio adnoddau dyframaeth mewn ffordd gynaliadwy, gan gynnwys nodi'r canlynol:

- adnoddau naturiol sy'n cynnig potensial o safbwynt dyframaeth
- cyfleoedd i ddiffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol ar gyfer dyframaeth, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector dyframaeth trwy gynllunio morol.

Amddiffyn

Amcan y Sector

Cyfrannu at amddiffyn y genedl trwy sicrhau nad yw gweithgareddau Amddiffyn a Diogelwch Cenedlaethol yn cael eu peryglu.

Carthu a Gwaredu

Amcan y Sector

Cynnal mynediad mordwyo diogel ac effeithiol ar gyfer llongau, cychod pysgota a chychod hamdden a chefnogi twf yn y dyfodol a chynyddu cyfleusterau porthladdoedd a meintiau cychod gan hyrwyddo'r defnydd cynaliadwy gorau posibl o ddeunydd a garthwyd a sicrhau bod cyfleusterau digonol ar gael ar gyfer gwaredu deunydd.

D&D_01: Carthu a Gwaredu (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n cynnal sianeli mordwyo a mynediad hirdymor i safleoedd gwaredu agored ar y môr ar gyfer deunydd priodol yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Ynni – Carbon Isel

Amcan y Sector

Cyfrannu'n sylweddol at ddatgarboneiddio ein heconomi ac at ein ffyniant trwy gynyddu faint o ynni adnewyddadwy morol a gynhyrchir, trwy:

- Gefnogi defnydd masnachol pellach o dechnolegau gwynt ar y môr ar raddfa dros oes y Cynllun hwn;
- Cefnogi'r broses o ddatblygu ac arddangos technolegau ynni'r tonnau a ffrwd lanw yn y tymor byr i ganolog;
- Cynyddu (lle y bo'n briodol) nifer y dyfeisiau cynhyrchu ynni'r tonnau a ffrwd lanw sy'n cael eu defnyddio mewn datblygiadau ar raddfa fasnachol yn y tymor canolog;
- Gwella dealltwriaeth o'r potensial ar gyfer technoleg ynni morlyn llanw; a
- Chydabod rôl bosibl yr amgylchedd morol mewn cyfleusterau cynhyrchu ynni niwclear arfordirol newydd.

Datblygu Cymru fel enghraifft o dechnoleg ynni adnewyddadwy morol trwy ddatblygu'r sylfaen sgiliau, y seilwaith a'r wybodaeth dechnegol hanfodol i gefnogi datblygiad y diwydiant dros yr 20 mlynedd nesaf.

ELC_01a: Ynni carbon isel (cefnogi) ynni gwynt

Bydd cynigion ar gyfer cynhyrchu ynni gwynt ar y môr yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Bydd Llywodraeth y DU yn ystyried cynigion ar gyfer ynni gwynt dros 350MW yn unol â'r polisi cenedlaethol perthnasol. Wrth benderfynu ar NSIP ar gyfer cynnig gwynt, bydd y sawl sy'n gwneud y penderfyniad yn ystyried y cynllun hwn. Bydd unrhyw benderfyniad yn ymwneud â datblygiadau ynni ar unrhyw raddfa yn cael ei wneud yn unol â'r cynllun hwn ynghyd ag unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

ELC_01b: Ynni carbon isel (cefnogi) ynni gwynt

Er mwyn deall cyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer datblygiadau ynni gwynt ar y môr, gan gynnwys mathau o dechnoleg arnofiol, mae'r cynllun hwn yn cefnogi cynlluniau strategol ar gyfer y sector. Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon cysylltiedig eraill, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd ar gyfer defnyddio adnoddau ynni gwynt yn gynaliadwy, gan gynnwys nodi'r canlynol:

- adnoddau naturiol y gellid eu defnyddio yn y dyfodol o bosibl;
- tystiolaeth i ddadrisio caniatâd ar gyfer y sector; a
- chyfleoedd i ddiffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith, er mwyn diogelu adnoddau ynni gwynt ar y môr;

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector trwy gynllunio morol.

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol sicrhau bod tystiolaeth briodol ar gael i gefnogi gwaith cynllunio a gwneud penderfyniadau er mwyn helpu i ddatblygu'r sector mewn modd cynaliadwy trwy gynllunio morol, lle mae'n briodol gwneud hynny.

ELC_02a: Ynni carbon isel (cefnogi) ynni'r tonnau

Bydd cynigion ar gyfer cynhyrchu ynni'r tonnau yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

ELC_02b: Ynni carbon isel (cefnogi) ynni'r tonnau

Er mwyn deall cyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer datblygu ynni'r tonnau, anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill â diddordeb, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd i ddefnyddio adnoddau ynni'r tonnau mewn ffordd gynaliadwy gan gynnwys nodi'r canlynol:

- adnoddau naturiol y gellid eu defnyddio yn y dyfodol o bosibl;
- tystiolaeth i ddadrisgio caniatâd ar gyfer y sector; a
- chyfleoedd i ddiffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith, er mwyn diogelu adnoddau ynni'r tonnau;

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector trwy gynllunio morol.

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol sicrhau bod tystiolaeth briodol ar gael i gefnogi gwaith cynllunio a gwneud penderfyniadau er mwyn helpu i ddatblygu'r sector mewn modd cynaliadwy trwy gynllunio morol, lle mae'n briodol gwneud hynny.

ELC_03a: Ynni carbon isel (cefnogi) ffrwd lanw

Bydd cynigion ar gyfer cynhyrchu ynni ffrwd lanw yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Darparwyd y llun gan Innogy

ELC_03b: Ynni carbon isel (cefnogi) ffrwd lanw

Er mwyn deall cyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer datblygu ynni ffrwd lanw, anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill sydd â diddordeb, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd i ddefnyddio adnoddau ynni ffrwd lanw mewn ffordd gynaliadwy gan gynnwys nodi'r canlynol:

- adnoddau naturiol y gellid eu defnyddio yn y dyfodol o bosibl;
- tystiolaeth i ddadrisgio caniatâd ar gyfer y sector; a
- chyfleoedd i ddiffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith, er mwyn diogelu adnoddau ynni ffrwd lanw;

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector trwy gynllunio morol.

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol sicrhau bod tystiolaeth briodol ar gael i gefnogi gwaith cynllunio a gwneud penderfyniadau er mwyn helpu i ddatblygu'r sector mewn modd cynaliadwy trwy gynllunio morol, lle mae'n briodol gwneud hynny.

ELC_04: Ynni carbon isel (cefnogi) ynni amrediad llanw

Er mwyn deall cyfleoedd yn y dyfodol ar gyfer datblygu amrediad llanw, anogir cynllunio strategol ar gyfer y sector. Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill sydd â diddordeb, i gydweithio er mwyn:

- casglu tystiolaeth i gefnogi dealltwriaeth o gyfyngiadau a chyfleoedd amgylcheddol ar gyfer defnyddio'r adnodd amrediad llanw mewn modd cynaliadwy;
- cefnogi dealltwriaeth o'r lleoliad gorau posibl ar gyfer datblygiadau morlynnoedd llanw ledled Cymru fel rhan o bersbectif ehangach ar gyfer y DU; a
- nodi cyfleoedd i ddiffinio Ardaloedd Adnoddau Strategol, a'u datblygu a'u gwella pan fyddant ar waith, at ddibenion diogelu morlynnoedd llanw.

Dylai awdurdodau cyhoeddus perthnasol sicrhau bod tystiolaeth briodol ar gael i gefnogi gwaith cynllunio a gwneud penderfyniadau er mwyn helpu i ddatblygu'r sector mewn modd cynaliadwy trwy gynllunio morol, lle mae'n briodol gwneud hynny.

Darparwyd y llun gan Seafish

Darparwyd y llun gan Pysgod Cymru

Ynni – Olew a Nwy

Amcan y Sector

Manteisio i'r graddau mwyaf posibl yn economaidd ar adfer adnoddau olew a nwy'r DU er mwyn darparu cyflenwad diogel, fforddiadwy a dibynadwy o ynni i ddefnyddwyr masnachol a domestig, gan fodloni nodau datgarboneiddio'r DU.

O&G_01a: Olew a Nwy (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n manteisio'n llawn ar adnoddau olew a nwy mewn ffordd gynaliadwy yn cael eu cefnogi os ydynt yn cydymffurfio ag amcanion y cynllun hwn, a'u bod yn bodloni'r mesurau diogelu amgylcheddol sydd wedi'u cynnwys yn y prosesau statudol o ddyfarnu trwyddedau cynhyrchu a chaniatâd dilynol ar gyfer gweithgareddau penodol. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

O&G_01b: Olew a Nwy (cefnogi)

Polisi Llywodraeth Cymru yw rhoi'r gorau i echdynnu tanwydd ffosil mewn ardaloedd rhynglanwol ac aberoedd a dyfroedd cilfach arfordirol sy'n perthyn i ardal drwydded ar y tir Cymru. Ni ddylid cefnogi ceisiadau am drwyddedau petrolewm newydd yn yr ardaloedd hyn, oni bai eu bod yn ofynnol ar gyfer diogelwch mwyngloddio neu ddibenion gwyddonol. Mae'n rhaid i gynigion ar gyfer datblygu ac echdynnu olew a nwy ag elfennau ar y tir yn yr ardaloedd hyn ddarparu tystiolaeth gadarn a chredadwy i ddangos sut maent yn cydymffurfio â Hierarchaeth Ynni ar gyfer Cynllunio Polisi Cynllunio Cymru, gan gynnwys sut maent yn gwneud cyfraniad angenrheidiol tuag at ddatgarboneiddio'r system ynni.

O&G_02: Olew a Nwy (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n cefnogi datblygu technoleg dal a storio carbon yn yr hirdymor yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Pysgodfeydd

Amcan y Sector

Cefnogi a diogelu sector pysgota amrywiol a phroffidiol yn cynnwys hyrwyddo pysgodfeydd lle mae dalfeydd yn gynaliadwy a sicrhau'r gwerth economaidd mwyaf posibl o'r pysgod a ddelir fel cyflenwad protein cynaliadwy.

FIS_01a: Pysgodfeydd (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n cefnogi ac yn gwella gweithgareddau pysgota cynaliadwy yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

FIS_01b: Pysgodfeydd (cefnogi)

Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill sydd â diddordeb, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd i ddatblygu sylfaen dystiolaeth strategol i wella dealltwriaeth o gyfleoedd ar gyfer datblygu pysgodfeydd mewn modd cynaliadwy er mwyn helpu i ddatblygu'r sector pysgodfeydd mewn modd cynaliadwy trwy gynllunio morol.

Porthladdoedd a Morgludo

Amcan y Sector

Diogelu llwybrau morgludo sefydledig a hybu twf cynaliadwy yn y sector porthladdoedd a morgludo.

P&S_01a: Porthladdoedd a Morgludo (cefnogi)

Bydd cynigion ar gyfer porthladdoedd, harbyrau a gweithgareddau morgludo yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

P&S_01b: Porthladdoedd a Morgludo (cefnogi)

Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill sydd â diddordeb, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd i helpu i ddatblygu'r sector porthladdoedd a morgludo mewn ffordd gynaliadwy trwy gynllunio morol.

P&S_02: Porthladdoedd a Morgludo (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n darparu ar gyfer cynnal, atgyweirio, datblygu ac arallgyfeirio cyfleusterau porthladdoedd a harbyrau yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Cebblau o dan y môr

Amcan y Sector

Helpu i ddosbarthu trydan yn y ffordd orau bosibl ac i sicrhau gwell cyfathrebu rhyngwladol drwy dyfu rhwydweithiau cyfathrebu digidol.

CAB_01: Cebblau o dan y môr (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n hwyluso twf rhwydweithiau cyfathrebu digidol a/neu'r ffyrdd gorau posibl o ddosbarthu trydan yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r polisiau cyffredinol perthnasol a pholisiau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

Trin a Gwaredu Dŵr Wyneb a Dŵr Gwastraff

Amcan y Sector

Diogelu'r gallu i drin a gollwng dŵr wyneb ffo a dŵr gwastraff yn ddiogel ac yn effeithiol.

Twristiaeth a Hamdden

Amcan y Sector

Cyfrannu at ddatblygiad cynaliadwy trwy ddiogelu a hyrwyddo mynediad i'r arfordir a gwella ansawdd profiad yr ymwelydd gan ledaenu'r enw da sydd gan Gymru fel cyrchfan cynaliadwy o'r radd flaenaf ar gyfer twristiaeth a hamdden forol.

T&R_01a: Twristiaeth a hamdden (cefnogi)

Bydd cynigion sy'n dangos cyfraniad cadarnhaol at gyfleoedd twristiaeth a hamdden ac amcanion polisi (ar gyfer y sector) o amgylch arfordir Cymru yn cael eu cefnogi os ydynt yn cyfrannu at amcanion y cynllun hwn. Dylai'r cynigion gydymffurfio â'r pholisïau cyffredinol perthnasol a pholisïau diogelu sector y cynllun hwn ac unrhyw ystyriaethau perthnasol eraill.

T&R_01b: Twristiaeth a hamdden (cefnogi)

Anogir awdurdodau cyhoeddus perthnasol a'r sector, ar y cyd â phartïon eraill sydd â diddordeb, i gydweithio er mwyn deall cyfleoedd ar gyfer twristiaeth a hamdden gynaliadwy o amgylch arfordir Cymru, gan gynnwys:

- datblygu sylfaen dystiolaeth strategol i wella dealltwriaeth o weithgareddau twristiaeth a hamdden cyfredol a phosibl, gan gynnwys eco-dwristiaeth a gweithgareddau eraill sydd ag effaith isel; a
- chyfleoedd i ddiffinio ardaloedd o gyfle yn y dyfodol ar gyfer twristiaeth a hamdden;

er mwyn cefnogi datblygiad cynaliadwy'r sector twristiaeth a hamdden trwy gynllunio morol.

Polisïau Diogelu Sectorau

SAF_01: Diogelu gweithgarwch presennol

- Rhaid i gynigion sy'n debygol o gael effeithiau niweidiol sylweddol ar weithgaredd sefydledig sy'n dod o dan gais neu awdurdodiad ffurfiol ddangos sut y byddant yn mynd i'r afael â materion cydnawsedd yn ymwneud â'r gweithgaredd hwnnw.

Rhaid i gynigion na allant ddangos cydnawsedd digonol gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros y cynnig i symud ymlaen o dan amgylchiadau eithriadol.

- Rhaid i gynigion sy'n debygol o gael effeithiau niweidiol sylweddol ar weithgaredd sefydledig nad yw'n destun awdurdodiad ffurfiol ddangos sut y byddant yn mynd i'r afael â materion cydnawsedd yn ymwneud â'r gweithgaredd hwnnw.

Rhaid i gynigion na allant ddangos cydnawsedd digonol gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros fwrw ymlaen.

O dan SAF 01 a a b, dylid dangos cydnawsedd trwy'r canlynol, yn nhrefn blaenoriaeth:

- Osgoi effeithiau niweidiol sylweddol ar y gweithgareddau hynny, a/neu
- Leihau effeithiau niweidiol sylweddol lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- Liniaru effeithiau niweidiol sylweddol lle na ellir eu lleihau.

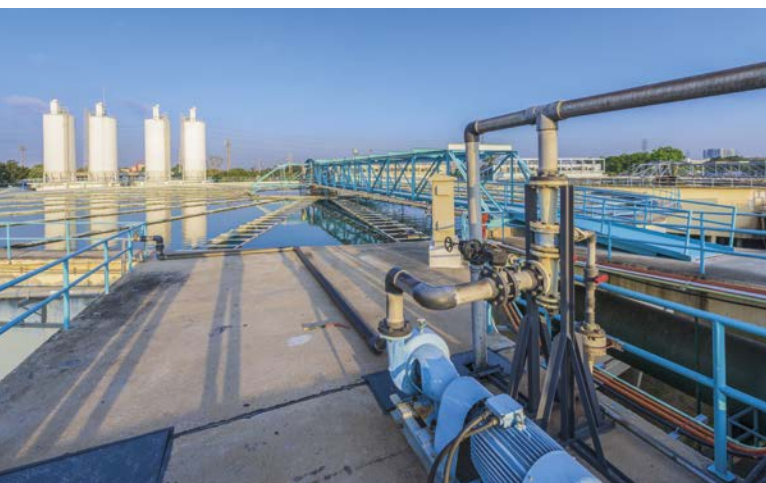
SAF_02: Diogelu adnoddau strategol

Rhaid i gynigion a allai gael effeithiau niweidiol sylweddol ar ragolygon unrhyw sector sy'n cael ei gynnwys yn y cynllun hwn i ddefnyddio adnoddau strategol mewn ffordd gynaliadwy yn y dyfodol (adnoddau sydd wedi'u nodi gan SRA) ddangos sut y byddant yn mynd i'r afael â materion cydnawsedd yn ymwneud â'r defnydd posibl o adnoddau.

Rhaid i gynigion na allant ddangos cydnawsedd digonol gyflwyno achos clir ac argyhoeddiadol dros frwr ymlaen.

Dylid dangos cydnawsedd trwy'r canlynol, yn nhrefn blaenoriaeth:

- Osgoi effeithiau niweidiol sylweddol ar y defnydd posibl hwn o adnoddau strategol, a/neu
- Lleihau'r effeithiau niweidiol sylweddol lle na ellir eu hosgoi; a/neu
- Liniaru effeithiau niweidiol sylweddol lle na ellir eu lleihau.

DEF_01: Amddiffyn (diogelu)

Dim ond gyda chytundeb y Weinyddiaeth Amddiffyn y dylid awdurdodi cynigion sydd:

- yn effeithio o bosibl ar Ardaloedd Perygl, Ardaloedd Ymarfer neu fuddiannau amddiffyn strategol y Weinyddiaeth Amddiffyn; a/neu
- a allai ymyrryd â chyfleusterau cyfathrebu, gwylidwriaeth a mordwyo sy'n angenrheidiol ar gyfer amddiffyniad a diogelwch cenedlaethol.

Darparwyd y llun gan Croeso Cymru (c) hawlfraint y Goron (2014) Croeso Cymru